

BRANTFORD
BRIDGESBURG
CALEDONIA
CHIPPAWA
CROWLAND
FORD CITY
FORT ERIE
FORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
NEW WATERFORD
NIAGARA FALLS
OSHAWA
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
SYDNEY
TORONTO
WELLAND
WINDSOR

Kelet-

és

Nyugat-

Kanadai Magyar Újság

EGYESITVE A KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL

ALDINA
BEKEVAR
CANA
CALGARY
EDMONTON
ESTEVAN
HALMOK
KAPOSVAR
LETHBRIDGE
NORBURY
OTTAWA
PLUNKETT
RAYMOND
REGINA
SASKATOON
SAXONHILL
SOKHALOM
ST. LASZLO
SZEKELYFOLD
SUDBURY
SUMAS
TABER
VANCOUVER
WAKAW
WEYBURN
WHITEWOOD

VOL. VII EVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1930. MÁJUS 8 CSÜTÖRTÖK

NO. 19. SZAM

SZEMÉLYI HIR

Schebeck J. István konzul úr vizs-
szárkezt Magyarországból és újabb
elfoglalta hivatalát. Dr. Szent-iványi
Domokos alkonul ur, aki Schebeck
konzul távolléte alatt helyettesítette
már vissza is tért állomáshelyére Cla-
velandba.

HUNGARIANS AND THE LEAGUE

BY HARRY C. ELLIOTT
of the UNIVERSITY OF TORONTO
SPEAKING IN THE ROLE OF HUNGARIAN DELEGATE IN DEFENCE OF THE REPORT RECOMMENDATIONS OF THE COMMITTEE FOR BOUNDARIES AND MINORITIES (CONTINUED)

Our boundaries, laugh at geography, at ethnology, at economics, at the right of self-determination. The right of a nation as numerically impotent as we to defend ourselves against five times our numbers has been denied us. The most fundamental right of any nation, the right of self-government, the right of choosing our own ruler, has been arbitrarily forbidden us. Yes, and in this world henceforth devoted to peace and justice, the attempt of our so downtrodden country to revoke one of these stinging insults would set armies into motion against us.

Do we deserve no better treatment than that? We that stand steadfastly between Europe and the Turk for so many centuries, whose ruler was the banner-bearer of Christianity, who in spite of all gave to Europe noble legends and glorious music, even though your hands were set against us in fury would you not relent yet a little? We who, though your recent foes, have had no stigma of unpatriotic fighting laid to us, who time and again counselled for generosity, who, after all, fought in no unjust cause than did England and France and Italy in the Crimea, why must you render the most injustice to us? Because we are weak? Or because our enemies remember the victorious emergence of the Magyar from greater perils than the present, — and tremble?

But now, while we still place reliance in the League, now is the time to vindicate your justice. Now you must show that you deal with the weak as with the strong, that he whose great sin is to have been defeated receives the same hearing as he whose chief virtue is to have been victorious; and you must do it now, before it is too late, before oppression and supplanting have placed our minorities beyond the aid of your most generous actions. For to many of my countrymen it does indeed seem that the law of the robber baron still holds sway in Europe, that the inhumanity of the Black Hole of Calcutta can be wreaked on a whole nation, masked only by a plausible legality that merely robs the unfortunate of their last court of appeal, Almighty God.

Members of the League, we come to you now, not in the night of a great and dangerous nation, able to demand her dues from any power on earth. We come to you not with a million rifles at our backs, and our fleet and fighting-planes tuned for action. We come to you in a far more terrible guise than could be given us by all the navies of the world. For ever we stretch the awful wing of that eternal, universal Justice you yourselves have invoked, in our cry the voice of all generations unborn, yours and ours, and in your answer lies your own destiny — for power and good, or for hesitation and impotence — the destiny of Europe and the world.

MUTASSA MEG ÁLLANDOAN ANGLÓ CIKKEINKET ISMERŐSEINEK

Ausztria visszaadja Burgenlandot?

A "Sopronvármegye és Moson vármegye" című lap egyik leg-
utóbbi számában szenzációs cik-
ket közöl. A lap hírelt érdem-
forrásra hivatkozva azt írja,
hogy az olasz-osztrák barátság-
gi szerződés létrejötte alkalmá-
ból Mussolini felvetette Nyugat-
Magyarország Ausztriához csá-
völt részének a kérdését is s erre
nézve titkos megállapodás jött
létre. Miután Olaszországnak

érdeke, hogy Ausztria és Ma-
gyarország között minden ellen-
tét kiegyenlítődjék és szoros e-
gyüttműködés jöjjön létre, kife-
jezte hajlandóságát arra, hogy
Dél-Tirol németlakta területét
visszaadja Ausztriának, ha
Ausztria viszont Magyarorszá-
gnak visszaadja a Burgenland né-
ven ismertté vált nyugatmagyar
országi területeket.

TÜZ FLIN FLONON

Körülbelül 80 dollár kárt oko-
zott a Flin Flon magyaroknak
a tűz, amidőn szomszédaiak vi-
gyázatlanságából kifolyólag ki-
gyulladt a házuk. Mivel a mun-
ka még nem kezdődött meg, a
magyarok kis fa házakat építet-
tek és saját maguk főznek, hogy
több pénzt takarítsanak meg és
egy várakoznak a munkára,
most már elég türelmetlenül, mi-
vel nem a legjobb a hangulat.

A minap két cseh reggeli fő-
zéshez fogott s ügyetlenségük
folytán a ház kigyulladt s mi-

után lustaságból teljesen víz-
nélkül voltak, a ház porrá égett.
A három kitűnően felépített
"log" azaz fatörzs-házból csak
kettő maradt épen. Bár a két
ház idáig is tömve volt magya-
rokkal azért az égő házból mi-
enkültek testvériesen fogadtuk
habár egy kicsit többen vagyunk
egy mint kellene, de már a ke-
gyetlen téliből valahogyan ki-
bujtunk és majd talán csak szél-
szóródnunk valahogyan, habár
kilátás alig van munkára.

Tomori József.

HOGYAN TÖLTSÜK KI A POLGÁROSODÁSI KÉRELMET?

CSAK AZOKAT AVATJÁK POLGÁROKKA, AKIK ESZKÖT TESZ-
NEK A KANADAI ALKOTMÁNYRA — A MOUNTED POLICE
VIZSGALJA FELÜL A KÉRVÉNYEKET — A KANADAI MA-
GYAR ÚJSÁG SZÍVESEN ÉS TELJESEN DIJTALANUL ÁLL
HONFITÁRSAINK SEGÍTSÉGÉRE

Tekintettel arra, hogy lapunk
több előfizetője irt be szer-
kesztőségünkhez a polgárosodás
részleteire vonatkozólag, az a-
lábbiakban ismertetjük a kana-
dai állampolgárság elnyeréséről
követendő eljárást: A kérvénye-
zőnek a legközelebbi, jobban-
mondva az illetékes törvényszék-
től (Court) kell a kitöltendő
nyomtatványokat beszereznie.
A legokosabb személyesen el-
menni a törvényszékre, miután
a kérvénnyel járó költségek
fedezése címén ugyanis \$5,00 az-
az öt dollárt kell fizetni a tör-
vényszéken és emellett az angol
szövegű kérvényt olvasható an-
golsággal kell kitölteni.

Előfizetőinknek azonban la-
punk szerkesztősége megteszi
azt a szíveséget, hogy beszerzi
a törvényszéktől a szükséges í-
ratokat és azt kitöltve vissza-
származtatja a kérvényezőnek,
hogy a megjelölt három helyen
aláírva a legközelebbi "Country
Court" címére kiállított öt dol-
láros Money Orderrel egyetem-
ben közvetlenül az illeté-
kes törvényszék címére juttassa el.
A kérvény kitöltéséhez azonban
a következő adatokra van szük-
ségünk: a kérvényező vezeték-
és keresztnéve, foglalkozása,
pontos címe, születésének ideje
(nap, hó és év), születés helye
(város, község, utolsó posta,
megye, ország) — továbbá a
kérvényező állampolgársága,
szüleinek állampolgársága, Kan-
adába érkezésének ideje és he-
lye, a tengeri gőzös neve, illető-
leg, ha az Egyesült Államokból
jött volna át, a vasúttársaság s
a határállomás megjelölése.

A kérvényben mindezen kívül
meg kell jelölni, hogy az állam-
polgárságot kérvényező az el-
múlt öt év alatt hol tartózkodott
huzamosabb ideig Kanadában.
Itt jegyezzük meg, hogy csak a-

zok kaphatnak polgárlevelet, a-
kik legalább öt éve Kanadában
vannak és a legutolsó 12 hónap
folyamán nem hagyták el a bi-
rodalom területét. Meg kell e-
zenkívül írnia a kérvényezőnek,
hogy nő, vagy nőtlen vagy pe-
dig özvegy-e, mi a feleségének
családi neve, gyermekek neve,
születési éve és helye, nemkülön-
ben jelenlegi tartózkodási he-
lye szintén feltüntetendő.

Meg kell még adni mindeze-
ken kívül a következő személy-
leírás: magasság (láb, inch),
arcszin, szemek színe, haj színe
és látható megkülönböztető je-
lek.

Ha a kérvényező az írlapokat
pontosan kitöltve és a "Signa-
ture of Applicant" szavakkal
megjelölt helyen aláírva \$5,00
mellékelve beküldi egyenesen a
legközelebbi törvényszékre, úgy
három hónap leforgása alatt be-
idezik a Mounted Police legkö-
zelebbi állomásra és ott újra alá-
íratnak vele egy hasonlóképen
kitöltött ívet, miután időköz-
ben a csendőrség nyomozást foly-
tatott, hogy a kérvényező által
adott adatok megfelelnek-e a
valóságnak és hogy a kérvénye-
ző nem követett-e el kihágást a
kanadai törvények ellen. Mikor
ez is megtörtént, az állampol-
gár-jelölést egy bizonyos idő el-
teltevel beidezik a törvényszéki
bíró elé, akinek jelenlétében
meg kell esküdni, hogy a kana-
dai alkotmányt és az ország
érdekeit tiszteletben fogja tar-
tani. Ezután már csak ki kell
várni, míg Ottawából megérke-
zik a nagy pecsétetes hivatalos ku-
tyabőr, melyen kicirkalmazott
betűkkel olvasható a mi magya-
runk neve, aki ezentúl már nem
zöldfüllű, rögzőslábu "idegen"
többé, hanem éppen olyan pol-
gárjoggal felruházott mint a
Kanadának, mint bárki más.

Támogassuk erkölcsileg a footballistáinkat

A winnipeg magyar footballisták nagy lelkesedéssel néznek az idej el-
ső bajnoki mérkőzéseik elé. A Foot-
ball Szövetség beosztása szerint a ju-
nior liga számottevő erős csapattal
a Robertson Memorial Club játékosai-
val kerülnek össze. A magyar csapat
eddig működése, flaink ambíciója
szép reménnyel kecsegtet, noha a csú-
sított mérkőzés kemény és izgalmas
küzdelemnek ígérkezik. Magyar S.C.
a legerősebb összeállításban megy az
angolok ellen s éppen ezért felhívjuk
a winnipeg magyarokat, ha szép mér-
kőzést akarnak látni okvetlenül je-
lenjenek meg. A magyar játékosok-
nak igen nagy előny ha szép számú
magyar közönség biztatja őket. Nem
egyszer történt már, hogy a kifáradt
magyar fiúk a kétesnek látszó győzel-
met, a magyar közönség lelkes bizta-
tására szinte új erőre kapva, maguk-
hoz ragadták.

A mérkőzés csütörtök este pont
7 órakor kezdődik a Parr Street
és Machray Ave. sarkán lévő sport
telepen. Belépődíj nincs. Legközelebb
elérhető a 90-es Selkirk villomossal,
Jennifall McGregor és Machray sar-
kán és onnan két block nyugatra.

Mult pénteken játszott a M.S.C.
a C.P.R. erős csapattal barátságos
mérkőzést, mely erős küzdelem után
3:1 arányban végződött.

Győztek a torontói magyar fiúk

A torontói Hungaria Sport
Club első barátságos mérkőzé-
sét 3:1 arányban nyerte meg a
Héber Football Clubbal szem-
ben.

A mérkőzést a magyarok szél-
ellen kezdték s ennek ellenére
szép támadásokat vezettek le,
melyek rendszerint Sipos lövé-
seivel végződtek. A vezetést a
20-lk percben a Héber F.C. éri-
el, félidő 1:0. Kezdet után azon-
ban Schmith, Kovács II-t szök-
tetli, kinek beadásából Sipos e-
gyenlített 1:1. A magyarok erő-
sen támadnak, Trenka II passz-
ját Schmith fogja, Siposhoz
továbbítja, aki megszerzi a ve-
zető gólt 2:1. A gól után Welsz
balszélső próbálkozik a belső
csatárokkal gól helyzetet terem-
teni, de beadásai nem érvénye-
sülhettek.

A második félidő meglepően
lassu iramban kezdődik, mind-
két csapaton észrevehető, hogy
első mérkőzésüket vívják. Fogarassy
hosszasan szöktesi Welszt,
kinek beadását Schmith
kapufának lövi, a labda a befu-
tós Kovács II elé esik, aki szép
góllal megazeri a mérkőzés u-
tolso góját, eredmény 3:1.

A hátralevő idő változatos me-
zőnyjátékkal mulik el. Pearl,
Trenka hátvédek kevés munká-
jukat jól végezték. Fedezet-sor-
ban Sárközy agilis játéka méltó-
tató említésre. A csapat leg-
jobb embere Sipos balösszekötő
volt.

Ezton is felkérjük a sportol-
ni vágyó ifjúságot, hogy ebből
szándékukat a Sport Club veze-
tőségével, avagy a Club bármely
tagjával közölni sziveskedjék.
"Ép testben, ép lélek".

Kovács Gyula.

ÉHINSÉG THE PASSON

Az éhségtől és hidegtől elcsigázott munkanélküliek tömege 5000 The Pas-
son. Több mint 700 ember nem tudja mihez kezdjen a most csak azon igye-
kezetnek, mikép tudjanak a vonatokra felkapaszkodva délfelé menekülni.
Szombat éjjel már egy csomó kihágás és fosztogatás is történt s az egyik
fűszerüzletben találhat minden kenyeret, hus és sajtlelét széthordtak. A
város minden házában járnak folyton kétségbeesett kéregetők.

Halálós veszedelemben forognak ezek a szerencsétlenek miként P.
Molnár István egy május 4.-éről keletkezett leveleiben közli; áprille 28.-án in-
dult Winnipegről és borzalmas helyzetet talált The Passon. Akik odukban,
pincékben nem tudnak meghuzódni az erdőben élnék nomád életet, szerencsé-
sék, hogy lehet halat fogni, melyet épen csakhogy megfőzhetnek, mert még
sóra sincsen pénzük a kenyér nélkül esznek. The Passon csak kevés magyar
van a levél írója szerint, de Flin Flonon nagyon sokan szenvednek és ezért
óva int mindenkit attól, hogy ebbe az irányba vegye útját, mert munkára
később sincs itt kilátás.

SÁSKA HARC EGYIPTOMBAN

AZ EGYIPTOMI KORMÁNY SZOROZÁS UTJÁN HARCBA SZOLÍTOTT
MINDEK FÉRFIT A SÁSKÁK ELLEN — MEG A VONATOKAT IS FEL-
TARTJÁK A SÁSKARAJOK — 75 EZER EMBER HARCOL EJJEL-NAPPAL
TRANSZJORDANIÁBAN

A transzjordániai sáskavész most már Egyiptomot fenyegeti. Palesztin-
ából és Transzjordániából most már a Nilus völgye és a Suez-csatorna
felé nyomul előre a sáskahad. A sáskarajok oly sürűek, hogy még a vo-
natokat is feltartják. A fenyegető veszedelemre való tekintettel, amely
könnyen nemzeti csapással válhat Egyiptomban, a kairói kormány kivételes
rendszabályokhoz folyamodott. A hivatalos lap keddi száma királyi dekrétu-
mokat közöl, mely elrendeli a kényszer munka kötelezettségét. Mindenütt
orozás lesz és a munkaképes férfiakat kirendelik a sáskavész leküzdésére.
A kormány ötvenezer font hitelt szavazott meg a sáskaháború céljaira. A
sarcot lángszórókkal fogják megvívni. Transzjordániában Abdullah emír
széles parancsnokságával hetvenezer ember harcol éjjel-nappal a
sáskajárás ellen. Eddig nem kevesebb, mint tizenhátezer tonna sáskát és
nintegy kétszáz tonna sáskafőjtőt pusztítottak el.

LEGUJABB HIREK

V. GYÖRGY ANGOL KIRALY URALKODÁSÁNAK 20. ik évforduló-
ja volt május 6.án, melyet különösebb ünnepélyek nélkül ültek ugyan meg,
de az emberként és államfőként egyaránt kiváló és népszerű uralkodó e-
gészségének teljes helyreállításáért mindenütt voltak könyörgő istentisz-
teletek; Londonban 21 ágyú lövés üdvözölte a királyt s ugyanennyi üdv-
közéssel adták tudul a nevezetes napot a népeknek, a világ minden részében
tartózkodó angol hadihajók.

MAGDALI GERGELY Reginán lakó honfitársunk feleségének várat-
lan halálhíret vettük közvetlen lapzárta előtt; legközelebbi számunkban
visszatérünk erre a szerencsétlen esetre.

KANADA BUZAFELESLÉGET JULIUS FOLYAMAN reméli eladhat-
ni a Pool, — ezt jelentette ki Washingtonban (U.S.A.) folytatott tárgya-
lással után Kanada birodalmi földművelésügyi minisztere Motherwell s ak-
kor az új termést a kiült elevatorok várják.

TÖMEGHALÁL EGY SPANYOL BANYÁBAN. Castro-Urdialesben az
ottani szénbányában az egyik tárna beomlott és negyven munkást elteme-
tett. A mentési munkálatokat nyomban megkezdtek. Egy bányászunk sik-
erült kimenekülnie, de súlyos sérüléseket szenvedett. Attól tartanak,
hogy a többi bányász mind életét veszítette.

ÓRIASI TÜZVÉSZ OTTÓTT KI NASHANA, N.H. városban, amely a
dühöngő orkánban szörnyű veszedelemmé fajult. 125 ház pusztult el az
összes melléképületekkel együtt. Az összes szomszédos városok tűzoltóinak
együtt erőjével is alig sikerült gátat vetni a tűzvésznek, mely több gyár-
telepet s egy templomot is martalékká tett és 800 embert tett hajléktal-
lanná. Biztosítás utján a kárnak csak egy része térül meg.

MUKÖDNEK A BANDITÁK. Szombaton este 10 órakor felfegyver-
zett banditák a Lyceum mozgószínház pénztárnokát megkötözték és elvit-
ték 971 dollárt. Ugyanaz este három fegyveres ember megtámadott lakása
közébe egy hazaigyekvő szegény kinnit és elszedték összes pénzét \$1.75-t.
Vasárnap este 10 órakor egy mérszárszék raboltak ki s elvittek \$550-et,
itt a járőrök egy tettest elfogtak míg a többiek elmenekültek.

FARMERGYÖLÉS VERMILIONBAN (Alta.). Az utóbbi években le-
telepített farmereknek igen sok közös érdeklő ügyük vár elintézésre és Ver-
millionban nagy, életrevaló eszmét valósítanak meg júliusban, amikor a gyö-
lésre hívták mindazokat az új telepeket, akik 50 méle-nyi körzetben azon-
vidéken laknak. Már is több száz újtelepes farmer ígérte meg ezen gyö-
lésen való megjelenését s a rendezőség már megnyerte a gyűlés előadói-
a hivatalos gazdasági szakkörieket s a telepítő hatóságokat is, hogy a részt-
vevők minél több tanulságot gyűjthessenek.

KANADAI HET ANGLIÁBAN. Az anyaország s a dominiumok gaz-
dasági érdekeit egyaránt nagymértékben szolgálják egyes nagy angol vá-
rosoknak legujabb gyakorlata, hogy kanadai hetet rendeznek, amikor ebben
a nagyrahivatott dominiumban termelt és gyártott áruk árusítását igyekez-
nek népszerűsíteni. Legutóbb a 400,000 lakóú Bristol és az egymillió lakó-
ú Glasgow rendeztek nagy sikerű kanadai hetet.

EGY 23 EVES ANGOL LÁNY REPULÓGÉPEN egyedül indult neki
az Ausztráliába irányuló 22 ezer méle hosszú utnak. Any Johnson egy cel-
nos, aranyzőke haju lány hétfőn reggel 9 órakor kelt utra, hogy az eddigi
15 napos rekordot leverje. Rádió nincs a gépen s csak táviratilag fog hazá-
jával érintkezni. Az indulás Angolország Croydon városából történt, ahol
a bucsuzására megjelent apját a kis Anny azzal nyugtatta meg, hogy "ag-
godalomra semmi ok sincs". Délután 5 órakor már Bécsben szállott le.